

Raadsvoorstel-advies

Aan:	de gemeenteraad	Van team:
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Diepen	Adviseur: Sven Kossen
Betrokken portefeuillehouder:	Wethouder De Vrij	E-mail: s.kossen@denhelder.nl
Classificatie:	Openbaar	Kenmerk: 0000355379

Datum voorstel: 6 mei 2025

Onderwerp:	Voorstel met betrekking tot eventuele wensen en bedenkingen van het verzoek NWZ tot toestemming aanvullende financiering en overige zaken
------------	---

Publiekssamenvatting:

Noordwest Ziekenhuisgroep (NWZ) heeft de gemeente Den Helder verzocht om toestemming voor aanvullende financiering en enkele aanpassingen in de bestaande financieringsstructuur. NWZ heeft deze toestemming nodig vanwege een garantstelling die sinds 2014 van kracht is.

Het college is voornemens in te stemmen met deze verzoeken, aangezien de borgstelling van de gemeente Den Helder niet wordt verhoogd en er geen extra risico's voor de gemeente ontstaan. Het college stelt de raad in de gelegenheid wensen en bedenkingen kenbaar te maken, alvorens te besluiten op dit verzoek.

Geadviseerd besluit:

Het college besluit de gemeenteraad voor te stellen: Op grond van artikel 169, lid 4, Gemeentewet, het college te berichten dat de raad geen wensen en bedenkingen heeft tegen het voorgenomen besluit van het college om toestemming te verlenen voor het aantrekken van aanvullende financiering, de verkoop van een stuk grond, en het ontbinden van een tweetal Bv's.

Aanleiding en context

Sinds 2014 heeft de gemeente Den Helder zich garant gesteld voor een lening die door de Noordwest Ziekenhuisgroep (NWZ) is afgesloten. Deze financiering was specifiek bedoeld om het ziekenhuis in Den Helder te ondersteunen en te verbeteren. Het geborgde bedrag bedroeg destijds € 6 miljoen, als onderdeel van een totale hoofdsom van € 75 miljoen.

In 2019 heeft NWZ aanvullende financiering aangetrokken voor de bouw en verbouw van de locaties in Alkmaar en Den Helder. Deze aanvullende financiering bedroeg € 230 miljoen, hierdoor kwam de totale financiering van NWZ uit op € 305 miljoen. De gemeentelijke borgstelling van € 6 miljoen (ongeveer 2% van € 305 miljoen) werd opgenomen in de totale financiering van NWZ en was niet langer uitsluitend bestemd voor het ziekenhuis in Den Helder.

Op 17 februari 2025 heeft NWZ schriftelijk aangegeven:

1. Voor € 65 miljoen aan aanvullende financieringsmiddelen te willen aantrekken voor de afronding van de bouwfasen I te Den Helder en I+ te Alkmaar (een additionele lening van € 25 miljoen bij de Europese Investeringsbank (EIB), en € 40 miljoen bij de BNG).
2. Voor bouwfase II te Den Helder en Alkmaar wil men in de (nabije) toekomst nieuwe financieringsmiddelen aantrekken, waardoor het nodig is om de bestaande hypothecaire inschrijving te verhogen van € 305 miljoen naar € 500 miljoen.
3. Ook wenst NWZ, in verband met de voorgenomen verkoop van een strook grond aan de Dogger te Den Helder, toestemming van de gemeente te verkrijgen voor het gedeeltelijk opzeggen van het hypotheekrecht dat rust op deze grond.
4. En er wordt toestemming gevraagd voor het ontbinden van een tweetal Bv's, i.c. Noordwestholding en GCA en hiermee het ontslag van aansprakelijkheid.

Aanvullende financiering bouwfase I en Ia.

NWZ investeert aanzienlijk in de verbouwing van de ziekenhuizen in Alkmaar en Den Helder. In 2025 is voor de afwikkeling van de eerste bouwfase I in Den Helder en (tussen) bouwfase I+ in Alkmaar, als gevolg van gestegen bouwkosten, extra financiering nodig. NWZ kan dit voor een deel zelf opbrengen maar heeft hiervoor ook aanvullende (externe) financiering nodig en is van plan om op korte termijn een tweetal nieuwe leningen aan te trekken:

1. Een lening van € 25 miljoen bij de Europese Investeringsbank (EIB) bestemd voor de afronding van bouwfase I locatie Den Helder;
2. Een lening van € 40 miljoen bij de BNG voor de afronding van de tussenfase I+ op de locatie Alkmaar.

Het aantrekken van additionele financiering heeft gevolgen voor bestaande zekerheden van financiers en borgen (w.o. de gemeente Den Helder) die hiervoor vooraf toestemming moeten verlenen.

Advies

Het totaal door NWZ aan te trekken bedrag van € 65 miljoen komt boven op de al bestaande financiering van € 305 miljoen voor de bouw van fase I en I+. Op dit moment bedraagt de borgstelling van de gemeente Den Helder € 6 miljoen wat 1,97% van de totaal geborgde financiering omvat. Na uitbreiding van de financiering met € 65 miljoen en bij gelijkblijvend geborgd bedrag van € 6 miljoen zal dit 1,62% zijn. Het relatief belang van de gemeente Den Helder in de totale borgstelling neemt dus af met 0,35%. Het bedrag van de borgstelling blijft gelijk.

Door de gemeentelijke aansprakelijkheid die gemaximaliseerd blijft op de eerder vastgestelde € 6 miljoen zal het uiteindelijke effect gering zijn. Geadviseerd wordt om in te stemmen met de uitbreiding van de leningenportefeuille onder de voorwaarde dat de aansprakelijkheid (borgstelling) van de gemeente Den Helder niet boven de vastgestelde € 6 miljoen uitkomt.

Verhoging hypothecaire inschrijving naar € 500 miljoen.

De totale kosten van bouwfase I en I+ zullen na afronding in totaal € 370 miljoen (€ 305 miljoen + € 65 miljoen) bedragen. De werkzaamheden worden voortgezet in bouwfase II zowel in Alkmaar als Den Helder. De omvang van de benodigde investeringen voor deze bouwfase wordt in de komende periode uitgewerkt. Een voorlopige inschatting is dat een investering van € 137 miljoen (€ 120 miljoen bouw en € 17 miljoen inventaris) voor fase II nodig is. De totale financieringskosten komen dan uit op resp. € 370 miljoen voor fase I en I+ en € 137 miljoen voor fase II. In totaal een bedrag van € 487 miljoen. Ter voorbereiding van het aantrekken van financiering t.b.v. bouwfase II is NWZ van plan om de hypothecaire inschrijving te verhogen naar € 500 miljoen, waardoor de toekomstige financiers zekerheden krijgen tegenover de verstrekte financiering. De hypothecaire inschrijving tot € 500 miljoen is dan hoog genoeg om de financiering van de totale bouwkosten van € 487 miljoen te dekken.

Bestaande financiering en borging.

Financier	Type	Hoofdsom ultimo 2018	Nieuwe financiering
BNG	werkkapitaal		45
BNG	Investerings/consolidatiefaciliteit		45
EIB	Langlopende financiering		120
Alkmaar	Fase 1 gemeentegarantie		20
ABN Amro	Bestaande leningen excl cyclotro	28	
WFZ	Restant geborgd	41	
Den Helder	Restant gemeentegarantie	6	
		75	230
Totaal			305

Advies.

Omdat het door de gemeente geborgde belang van in totaal € 6 miljoen niet toeneemt zal het risico dat de gemeente loopt niet toenemen. Het verhogen van de hypothecaire inschrijving van NWZ naar € 500 miljoen is noodzakelijk om nieuwe leningen aan te trekken voor investeringen in bouwfase II in Alkmaar en Den Helder. Immers bij een beroep op de borgen blijft de gemeente Den Helder aansprakelijk voor genoemde € 6 miljoen. Procentueel neemt het belang van de gemeente in het totaal van de financiering/borgstelling af.

Van belang is dat de bestaande aansprakelijkheid (borgstelling) van de gemeente de € 6 miljoen niet overschrijdt als gevolg van de op dit moment gevraagde (fase I en I+) additionele financieringen en bij de toekomstige (fase II) financieringen. Geadviseerd wordt om toestemming te verlenen voor de gevraagde uitbreiding.

Verkoop grond Dogger Den Helder.

NWZ bezit een stuk grond (De Dogger) in Den Helder waarop een zonnepark is aangelegd. De totale oppervlakte bedraagt 70.000 m². Aangrenzend wenst een projectontwikkelaar een nieuwbouwproject te realiseren. Hiervoor is een klein deel (max 100 m²) van de grond van NWZ nodig die de ontwikkelaar wil aankopen. Omdat de grond bezwaard is met het hypotheekrecht wordt er toestemming gevraagd om dit recht voor dit stukje grond op te zeggen zodat het tegen een marktconforme prijs kan worden verkocht.

Advies.

De gemeente Den Helder loopt geen financieel risico met betrekking tot het opzeggen van het hypotheekrecht voor het betreffende stuk grond (De Dogger). Door de beperkte omvang van de hoeveelheid grond en het feit dat op de grond niet mag worden gebouwd (groenvoorziening) zijn er vanuit de gemeente o.i. geen bezwaren om het hypotheekrecht voor dit stukje grond op te zeggen.

Opheffen Noordwest Holding en GCA.

Noordwest heeft een tweetal dochterondernemingen die ook garant staan voor de financiering. Twee van deze deelnemingen, i.c. Noordwest Ziekenhuis Holding Bv en Gynaecologisch Centrum Alkmaar Bv, zijn lege Bv's. Voor het opheffen van deze bv's en het ontslag van aansprakelijkheid onder de financiering is toestemming van het college vereist.

Advies.

de genoemde Bv's hebben geen activiteiten meer en hun opheffing heeft geen invloed op de financiële positie van de gemeente. Geadviseerd wordt in te stemmen met de opheffing en ontheffing van aansprakelijkheid van de Bv's.

Doelen en resultaten

1. Ondersteuning van NWZ:
De gemeente Den Helder garandeert financiële steun voor de verbetering van het ziekenhuis in Den Helder. Bouwfase I en I+ in Den Helder en Alkmaar worden gerealiseerd met aanvullende financiering, en de voorbereiding op bouwfase II wordt gestart met verhoogde hypothecaire inschrijving zonder een verhoogd risico voor de gemeente Den Helder.
2. Behouden van gemeentelijke borgstelling:
De gemeentelijke borgstelling blijft op € 6 miljoen, waardoor het risico voor de gemeente beperkt blijft, en het percentage gemeentelijke borgstelling in de totale financiering vermindert, wat de financiële blootstelling van de gemeente vermindert.
3. Verhoging hypothecaire inschrijving:
De hypothecaire inschrijving wordt verhoogd naar € 500 miljoen om toekomstige financiering voor bouwfase II te faciliteren.
4. Verkoop van Grond: Toestemming wordt verleend voor de verkoop van een klein deel van de grond aan de Dogger zonder financieel risico voor de gemeente.
5. Opheffing van Lege Bv's: Toestemming wordt verleend voor het opheffen van Noordwest Ziekenhuis Holding Bv en Gynaecologisch Centrum Alkmaar Bv. zonder negatieve invloed op de financiële positie van de gemeente.

Kaders en omstandigheden

Beleidskader Gemeentelijke Garanties en Geldleningen

Het beleidskader Gemeentelijke Garanties en Geldleningen van de gemeente Den Helder regelt de voorwaarden waaronder de gemeente garanties verleent en leningen verstrekt. Het omvat richtlijnen voor het aanvragen, beoordelen, verstrekken en beheren van garanties en leningen

Artikel 14 onder b van de Financiële Verordening 2024

Dit artikel waarborgt dat de gemeente voldoet aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle.

Wensen en bedenkingenprocedure

De wensen en bedenkingenprocedure is een instrument binnen de besluitvorming van de gemeente Den Helder. Hierbij krijgt de gemeenteraad de gelegenheid om zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken voordat het college begin juni 2025 een definitief besluit neemt. Hoewel het verlenen van toestemming geen risico's of financiële consequenties met zich meebrengt voor de gemeente Den Helder, is het van belang dat de gemeenteraad wordt betrokken in dit proces. Dit zorgt voor een breed draagvlak en een zorgvuldige overweging van alle relevante aspecten.

Argumenten en alternatieven

De borgstelling van de gemeente Den Helder zal niet wijzigen, er zitten geen financiële consequenties aan voor de gemeente Den Helder. Mocht de raad ervoor kiezen om wensen en bedenkingen mee te geven aan het college, waarna er geen toestemming verleend kan worden voor het aantrekken van aanvullende financiering en overige zaken, dan zouden er situaties kunnen ontstaan die de voortgang van de (ver)bouw van de ziekenhuizen in Den Helder en Alkmaar ernstig kunnen beïnvloeden:

Vertraging in bouwprojecten

De afronding van de lopende bouwprojecten in Den Helder en Alkmaar kan vertraging oplopen. Dit kan mogelijk leiden tot hogere kosten.

Financieringsproblemen

Zonder de aanvullende financiering van de Europese Investeringsbank (EIB) en de BNG Bank, kan NWZ moeite hebben om de benodigde middelen te verkrijgen. Dit kan de voortgang van de bouwprojecten en toekomstige uitbreidingen belemmeren.

Hypothecaire inschrijving

Als de hypothecaire inschrijving niet wordt verhoogd, kan NWZ problemen ondervinden bij het aantrekken van toekomstige financiering voor fase II van de bouw. Dit kan de geplande uitbreidingen en verbeteringen van de ziekenhuisfaciliteiten vertragen.

Verkoop van grond

NWZ bezit een stuk grond (De Dogger) in Den Helder waarop een zonnepark is aangelegd. De totale oppervlakte bedraagt 70.000 m². Aangrenzend wenst een projectontwikkelaar een nieuwbouwproject te realiseren. Hiervoor is een klein deel (max 100 m²) van de grond van NWZ nodig die de ontwikkelaar wil aankopen. Op de grond mag niet worden gebouwd (groenvoorziening). Zonder het verlenen van toestemming zal dit stuk niet verkocht kunnen worden.

Opheffing van lege bv's

Als de lege bv's (Noordwest Holding en GCA) niet worden opgeheven, kan dit onnodige administratieve lasten en kosten met zich meebrengen voor NWZ.

Bestuurlijke vernieuwing

Dit voorstel heeft geen specifieke aspecten met betrekking tot bestuurlijke vernieuwing.

Duurzaamheid

Verkoop van Grond aan de Dogger.

De verkoop van een klein deel van de grond aan de Dogger, draagt bij aan duurzame stedelijke ontwikkeling zonder financieel risico voor de gemeente.

Hypothecaire Inschrijving.

Het verhogen van de hypothecaire inschrijving naar € 500 miljoen is noodzakelijk om nieuwe leningen aan te trekken voor investeringen in bouwfase II in Alkmaar en Den Helder. Dit ondersteunt duurzame infrastructuurontwikkeling

Financiële consequenties

Er zitten geen financiële consequenties aan voor de gemeente Den Helder doordat de oorspronkelijke borgstelling van de gemeente Den Helder van € 6 miljoen bij de toename van de totale financiering (van € 305 miljoen naar € 500 miljoen in de nabije toekomst) gelijk blijft. Er is dus geen sprake van effect op het weerstandsvermogen.

Uitvoering en Planning

Na het raadsbesluit, neemt het college begin juni, met in achtneming van de uitkomsten van het raadsbesluit, een besluit over de verzoeken van NWZ.

Communicatie

Na de wensen en bedenkingenprocedure neemt het college een besluit. Het collegebesluit wordt vervolgens op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd met de raad en gedeeld met NWZ.